

KAUPUNKISTRATEGIA

Kaupunkiympäristön toimenpideohjelma 2019

VISIONA MAAILMAN TOIMIVIN KAUPUNKI

Kaupunkistrategian kaupunkiympäristön painotukset

Kestävän kasvun turvaaminen <ul style="list-style-type: none">➤ Asuntotuotannon edistäminen➤ Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot➤ Keskustan elinvoimaisuuden kehittäminen➤ Moderni ilmastovastuu➤ Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat➤ Segregaation ehkäisy	Uudistuvat palvelut <ul style="list-style-type: none">➤ Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille➤ Kumppanuus ja osallisuus toimintatapana vahvistuvat➤ Hallitusti nopeampaan ja ketterämpään toimintakulttuuriin➤ Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö➤ Palveluita uudistetaan asukaslähtöisesti
Vastuullinen taloudenpito <ul style="list-style-type: none">➤ Omaisuudenhallintaa toteutetaan elinkaaritaloudellisesti➤ Kiinteistökannan laadun parantaminen➤ Investointien vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus➤ Tuottavuuden parantaminen	Vahva ja monipuolinen edunvalvonta <ul style="list-style-type: none">➤ Vahvistetaan kaupungin asemaa metropolialueena

Asuntotuotannon edistäminen	Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot	Keskustan elinvoimaisuus
Toteutetaan asumisen ja maankäytön ohjelmaa (AM): kaavoitus, tonttien luovutus, kaupungin oma asuntotuotanto.	Toteutetaan liikkumisen kehittämissuunnitelmaa ja Helsingin kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelman (Sustainable Urban Mobility Plan = SUMP) toimenpiteitä.	Tapahtumien mahdollistaminen; tapahtumien järjestämisen helpottaminen ja hankkeet mm: Baanan ja Töölönlahden alue, Suvilahdenalue.
Sovitetaan infrahankkeiden investointiohjelma AM-ohjelmaan.	Toteutetaan raitoliikenteen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä.	Keskustan elävöittämissuunnitelmat; mm. Kauppatori ja Eteläranta.
Tehostetaan täydennysrakentamista, hankkeet.	Päivitetään pyöräilyn edistämissuunnitelmaa ja toteutetaan siinä olevia toimenpiteitä.	Kävelykeskustan merkittävemmän laajentamisen ja maanalaisen kokoojakadun edellytysten selvittäminen. Kaupunkiyhteisteisten toimenpiteiden valmistelu.
Bulevardit ja niiden maankäyttö, hankkeet mm. Vihdintie, Tuusulanväylä.	Päivitetään älyliikenneohjelmaa ja laaditaan automaattiliikenteen kehittämissuunnitelma.	Keskustan raitiotieverkon kehittäminen ja laajentaminen.
Pikaraitiotiet ja niiden maankäyttö, mm. Malmin pikaratikka.	Jatketaan liikenteen tilannekuvajärjestelmän kehittämistyötä.	Keskustan yleisten alueiden hankkeet sekä viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämisen hankkeet: Kaisaniemen puisto ja -ranta (suunnittelu alkaa), Erottajanaukio (valmistuu 2019), Sibeliuksen puisto (suunnittelu alkaa) valaistusperiaatteet
Tehdään alueellinen pysäköintimalliselvitys.	Yhteistyö jalankulun reitistön vahvistamiseksi mm. Viistran toimenpideohjelman pohjalta.	
Mittari koko tavoitteelle	Mittari koko tavoitteelle	Mittari koko tavoitteelle
<ul style="list-style-type: none"> Kaavoitetaan asuntokerrosala vähintään 700 000 k-m² Luovutetaan tontteja 400 000 k-m² Rakennetaan asuntoja kaupungin omana tuotantona vähintään 1 500 	<ul style="list-style-type: none"> Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan on vähintään 74 % ja joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä on vähintään 22 % 	<ul style="list-style-type: none"> Keskusta-alueiden kävely-ympäristön toiminnallisen ja kaupunkikuvallisen laadun parantuminen (seurantamittari)

Moderni ilmastovastuu	Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat	Segregaation ehkäisy
Toteutetaan päästövähennysohjelman toimenpiteitä osana strategian toimenpiteitä. Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.	Merellisyyden vahvistaminen toimenpiteiksi (kärkihankkeet) ja rantojen valaistus, merelliset esikaupungit. Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu	Monipuolinen hallintamuotojakauma asuntotarjonnassa.
Kehitetään toimintoja kiertotalouden edellytysten parantamiseksi ja tehostetaan materiaalien hyödyntämistä ja vähäpäästöisiä materiaaleja hankkeissa.	Vahvistetaan kaupunginosien omaleimaisuutta täydennysrakentamisen, maisemasuunnittelun ja luonnonhoidon keinoin. Laaditaan aluesuunnitelmia.	Kaupungin vuokratalojen asukasrakennetta seurataan ja asia huomioidaan asukasvalintoja tehtäessä.
Huomioidaan suunnittelussa ennakoidusti sopeutumistarpeet ilmastonmuutokseen.	Laaditaan alueellisia kehittämissuunnitelmia yleiskaavan toteuttamisohjelman täydennysrakentamisalueille.	Toimiala vähentää toimintaansa liittyvän osallistumisen esteitä ja parantaa tiedonsaantia keskeisimmistä palveluistaan.
Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja hyvinvointivaikutukset turvataan. Viher- ja virkistysverkoston vahvistaminen toimenpiteiksi (Vistran toimenpideohjelma).	Tehdään toiminnallista kävely-ympäristöä tukevia suunnitteluratkaisuja (esim. asemanseudut)	Ylläpidon laatu on ylläpitoluokituksen mukaista alueen sosioekonomisesta rakenteesta riippumatta. Esteettömyydestä huolehditaan. Esteettömät reitit ja rakenteet huomioidaan ylläpidossa.
Parannetaan rakennusten (kaupungin toimitilat ja asuntotuotanto) ja ulkovaistuksen energiatehokkuutta sekä toimitilojen tilatehokkuutta.	Vuoden 2019 aikana 10 uutta city-WC:tä	Palvelutilaverkkojen ja palvelutilojen suunnittelussa huomioidaan segregaaation ehkäisy.
Mittari koko tavoitteelle	Mittari koko tavoitteelle	Mittari koko tavoitteelle
<ul style="list-style-type: none"> Helsingin kasvihuonekaasupäästöt (kok. ja per asukas) Massojen hyötykäyttö-% Luonnonsuojeluohjelman mukaisten suojelualueiden rauhoittaminen (pinta-ala) Kehitetään viheralueiden saavutettavuusmittari Energiansäästöavoite vuoden 2015 ominaisenergiankulutuksesta ulkovaistuksen (kWh/asukas) ja toimitilojen (kWh/m2) osalta. Kehitetään ja otetaan käyttöön Hiilineutraali Helsinki 2025 – toimenpideohjelman toteutumisen ja vaikutusten arvioinnin työkalu 	<ul style="list-style-type: none"> 40 % asuntokaavoituksesta täydennysrakentamisalueilla (280 000 k-m2) Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta Alueelliset kehittämissuunnitelmat 	<ul style="list-style-type: none"> Hallintamuotojakauma alueittain Kaupungin segregatiomittari (valmisteilla) Tiedon saanti toimialan palveluista paranee edellisvuodesta

Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille

Kaavoitetaan aktiivisesti toimitilatontteja, varmistetaan, että toimitilavaranto ei vähene nykyisillä toimitila-alueilla ja keskustoissa.

Toteuttamiskelpoisten suurhankkeiden edistäminen kumppanuushankkeissa; Garden -Helsinki, Marian sairaala-alue ym. startup-hankkeet.

Teollisuuskadun alueesta kehittyä merkittävä työpaikka-alue ja keskustan laajenemisa-alue.

Kumppanuus ja osallisuus

Toimialan osallisuussuunnitelma laaditaan ja suunnitelman toimenpiteet toteutetaan.

Helsinki alustana; Rakennusten väliaikaiskäyttö. Hekan ja Hason liiketilat, Tukkuatorin alue ja kauppahallien käyttö.

Kaupunkiympäristö toteuttaa tapahtumia (esimerkiksi puistojen ja katujen avajaisia) kumppanuusperiaatteella paikallisten toimijoiden kanssa.

Osallistuva budjetointi (OSBU) käynnistyy

Ketterä toimintakulttuuri

Vuonna 2019 toteutetaan katujen rakennuttamisprosessin lean-kehittäminen, johon sisältyy hanke Aalto yliopiston kanssa.

Katutöiden työmaa-aikaisten haittojen vähentäminen. Toteutetaan ”[Selvitys katutöistä](#)” – ohjelman kaupunkiympäristön toimialan katuhankkeiden sekä kadulla tehtävien töiden kaupungin viranomaisrooliin liittyviä kehittämistoimenpiteitä.

Toimialan keskeisimpien toimintaketjujen sujuvuutta parannetaan (kuvaus, kehittäminen ja arviointi). Toimiala leanattaviksi prosesseiksi on valittu kadunrakentamisen prosessi sekä tapahtuman järjestämisen prosessi.

Mittari koko tavoitteelle

- Turvataan yritysten toimintaedellytykset ja elinkeinoelämän toimivuus laatimalla riittävästi ja oikea-aikaisesti toimitila-kaavoja kaupunkirakenteen ja saavutettavuuden kannalta hyvillä paikoilla, jotka on määritelty uudessa yleiskaavassa. Työpaikkakasvun turvaamiseksi uutta toimitilaa kaavoitetaan vähintään poistuvan kerrosalan verran. Hotelli- ja kaupan kerrosala käsitellään kertoimella 0,75.

Mittari koko tavoitteelle

- Kumppanuusperiaatteella järjestettyjen tapahtumien määrä ja/tai yhteistyökumppaneilta saatu palaute

Mittari koko tavoitteelle

- Toimintaketjujen sujuvuuden mittarit (valmistelu 2018-2019)

Palveluita uudistetaan asukaslähtöisesti

Toteutetaan asiakaskokemuksen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä.

Edistetään toimialan digitaalista muutosta ja osaamista. Toimialan digitalisaatio-ohjelmaa täsmennetään ja toimenpiteitä toteutetaan.

Edistetään esteettömyyttä kaupungin toiminnassa sovittujen toimenpiteiden mukaisesti.

Testataan ja kehitetään toimialan asiakastytyväisyyden mittausjärjestelmää.

Mittari koko tavoitteelle

- Asiakastytyväisyyden kehitys
- Digitaalinen asiakkuus: Tutkitaan Oma.Helsinki-ratkaisun mahdollisuudet ja kokeillaan sitä ainakin yhdessä palvelussa

Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Vahvistetaan jaettua johtajuutta ja tiedolla johtamista (johdon mittaristo, esimiesvalmennus, esimiestyön arviointi).

Kehitetään monipaikkaisen työn edellytyksiä: työtapoja ja sähköisten työvälineiden käyttöä.

Ympäristöjohtaminen viedään kiinteäksi osaksi toimialan johtamis- ja toimintajärjestelmää.

Osallistutaan kaupunginkanslian vetämään SDG-raportointiin

Päivitetään kaupungin ympäristöpolitiikka.

Mittari koko tavoitteelle

- Työhyvinvointimittari: työhyvinvoinnin tila (työkyky, työn hallinta, työnmielekkyyys, johtaminen, työyhteisö) ja työhyvinvoinnin kustannukset (lyhyet ja pitkäaikaiset sairauspoissaolot)
- Kokonaiskestävyyden tavoitteet ja toimenpiteet läpäisee koko organisaation

Omaisuu denhallintaa toteutetaan elinka aritaloudellisesti	Kiinteistö kannan laadun parantaminen	Investointien vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus	Tuottavuuden parantaminen
<p>Laaditaan maapoliittiset periaatteet. 2018 valmistellaan tontin luovutusta koskevat linjaukset ja 2019 maanhankintaa ja muita maapoliittisia toimenpiteitä koskevat linjaukset. <i>Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.</i></p>	<p>Laaditaan kiinteistöstrategia ja sen toteutusohjelma. Sisältää toimitilastrategian (kehittämisen ja sisäisen vuokrauksen periaatteet) ja toimitilaomaisuuden omistajapoliittiset linjaukset (hankinnan, luovutuksen ja luopumisen periaatteet). <i>Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.</i></p>	<p>Toteutetaan palvelutilaverkko-selvityksiä eli esim. koulujen, päiväkotien, nuoriso- ja kulttuuritilojen alueellisia tarkasteluja.</p>	<p>Tuottavuuden mittaristo otetaan osaksi johdon mittaristoa ja toiminnanohjausjärjestelmää.</p>
<p>Omaisuu denhallintaa toteutetaan elinka aritaloudellisesti; rakennukset, yleiset alueet. Yleisille alueille laaditaan omaisuu denhallinnan linjaus.</p>	<p>Laaditaan sisäilmaohjelman toteutusohjelma.</p>	<p>Yleisten alueiden keskeisten omaisuuslajien kuntotiedon hallintaan sovitaan menettelyt.</p>	
<p>Laaditaan hankintastrategia, jossa huomioidaan mm erilaiset hankintamuodot, vastuullisuus ja elinka arivaikutus.</p>	<p>Tilahankkeiden toteutusmuodot 2019: Markkinakartoituksista ja piloteista saatujen kokemusten perusteella tarkennetaan toteutusmuotojen valintaperusteita ja täsmennetään ohjeistusta. Tilahankkeiden käsittelyohjeet uudistetaan yhdessä Kanslian kanssa siten, että ne ottavat uudet toteutusmuodot huomioon.</p>		
<p>Kaupungin omien tilojen käyttöä tehostetaan.</p>			
Mittari koko tavoitteelle	Mittari koko tavoitteelle	Mittari koko tavoitteelle	Mittari koko tavoitteelle
<ul style="list-style-type: none"> Tyhjien tilojen osuus vuokrattavissa olevasta toimitilakannasta on enintään 4 % Vuonna 2019 arvioidaan erilaisia korjausvelan laskentamalleja vuokrajärjestelmän uudistamisen yhteydessä 	<p>Kiinteistöstrategia valmis 2018, toteutusohjelma ja mittarit valmiit 2019</p>	<p>Toteutettujen selvitysten määrä, kpl: isot/pienet</p>	<p>Tuottavuusmittarien kehitys palvelukokonaisuuksittain</p>

Vahvistetaan kaupungin asemaa metropolialueena

Vaikutetaan lainsäädäntötyöhön ja tiivistetään yhteistyötä ministeriöiden kanssa.

Vahvistetaan strategian toteuttamisen kannalta relevanttien kaupunkien yhteistyöverkostoja ja benchmarkausta.

MAL 2019 (Helsingin seudun maankäyttö, asuminen, liikenne) suunnitelma: seurataan kuinka kaupungin strategiset ja yleiskaavan toteuttamishjelman tavoitteet toteutuvat MAL-työn eri vaiheissa (raami, luonnos, sopimus). Seuraavaan MAL-sopimuskautteen lisätään myös kaupunkiympäristön laatuun liittyviä mittareita, kuten vihertehokkuus ja viheralueiden saavutettavuus.

Mittari koko tavoitteelle

- MAL 2019, Helsingin tavoitteiden toteutuminen

TOIMENPIDEOHJELMAN MITTAREIDEN YHTEENVETOTAULUKKO

STRATEGIA	KYMP	TOIMENPIDEOHJELMAN MITTARIT 2019
KESTÄVÄN KASVUN TURVAAMINEN	ASUNTOTUOTANNON EDISTÄMINEN	Kaavoitetaan asuntokerrosala vähintään 700 000 k-m ²
		Luovutetaan tontteja 400 000 k-m ²
		Rakennetaan asuntoja kaupungin omana tuotantona vähintään 1 500
	LIIKKUMISEN SUJUVAUS JA KESTÄVÄT KULKUMUODOT	Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa
		Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan on vähintään 74 % ja joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä on vähintään 22 %
	KESKUSTAN ELINVOIMAISUUS	Keskusta-alueiden kävely-ympäristön toiminnallisen ja kaupunkikuvallisen laadun parantuminen
	MODERNI ILMASTOVASTUU	Helsingin kasvihuonekaasupäästöt (kok. ja per asukas)
		Massojen hyötykäyttö-%
		Luonnonsuojeluohjelman mukaisten suojelualueiden rauhoittaminen (pinta-ala)
		Kehitetään viheralueiden saavutettavuusmittari
		Energiansäästö tavoite vuoden 2015 ominaisenergiankulutuksesta ulkovalaistuksen (kWh/asukas) ja toimitilojen (kWh/m ²) osalta
UUDISTUVAT PALVELUT	ELÄVÄT, OMALEIMAiset TURVALLISET KAUPUNGINOSAT	40 % asuntokaavoituksesta täydennysrakentamisalueilla
		Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta
		Vahvistetaan alueellisia kehittämissuunnitelmia yleiskaavan toteuttamisohjelman täydennysrakentamisalueille
	SEGREGAATION EHKÄISY	Hallintamuotojakauma alueittain
		Tiedon saanti toimialan palveluista paranee edellisvuodesta

STRATEGIA	KYMP	TOIMENPIDEOHJELMAN MITTARIT 2019
UUDISTUVAT PALVALUT	MONIPUOLISET SIJAINNIT YRITYKSILLE	Työpaikkakasvun turvaamiseksi uutta toimitilaa kaavoitetaan vähintään poistuvan kerrosalan verran. Hotelli- ja kaupan kerrosala käsitellään kertoimella 0,75.
	KUMPPANUUS JA OSALLISUUS	Luodaan malli asiakkaiden osallistumisesta kehittämishankkeisiin
		Kumppanuusperiaatteella järjestettyjen tapahtumien määrä ja yhteistyökumppaneilta saatu palaute
	KETTERÄ TOIMINTAKULTTUURI	Toimintaketjujen sujuvuuden mittarit (valmistelu 2018-2019)
	PALVELUITA UUDISTETAAN ASUKASLÄHTÖISESTI	Asiakastyytyväisyyden kehitys
		Tutkitaan Oma.Helsinki-ratkaisun mahdollisuudet ja kokeillaan sitä ainakin yhdessä palvelussa
HYVÄ JOHTAMINEN JA HYVIN VOIVA HENKILÖSTÖ	Työhyvinvointimittari: työhyvinvoinnin tila ja työhyvinvoinnin kustannukset	
VASTUULLINEN TALOUDENPITO	OMAISUUDEN HALLINAT ELINKAARITALUDELLISESTI	Vuonna 2019 arvioidaan erilaisia korjausvelan laskentamalleja vuokrajärjestelmän uudistamisen yhteydessä
		Tyhjien tilojen osuus vuokrattavissa olevasta toimitilakannasta on enintään 4 %
	KIINTEISTÖKANNAN LAADUN PARANTAMINEN	Kiinteistöstrategian toteutusohjelma valmis alkuvuodesta 2019 ja sen pohjalta laaditaan mittarit 2019
	INVESTOINTIEN VAIKUTTAVUUS	Toteutettujen selvitysten määrä, kpl: isot/pienet
	TUOTTAVUUDEN PARANTAMINEN	Tuottavuusmittarien kehitys palvelukokonaisuuksittain
EDUNVALVONTA	VAHVISTETAAN KAUPUNGIN ASEMAA	MAL 2019, kaupungin tavoitteiden toteutuminen